

Logika

Blagoje Četković
Priboj, 2009

DEDUKTIVNO ZAKLJUČIVANJE

Nastavne jedinice

- Šta je deduktivno zaključivanje? Valjan i istinit zaključak.
- Posredno deduktivno zaključivanje.
- Silogizam. Kategorički silogizam. Pravila.
- Hipotetički i disjunktivni silogizam.
- Neposredno deduktivno zaključivanje.
- Dokazivanje i opovrgavanje.
- Logičke greške.

NEPOSREDNO DEDUKTIVNO ZAKLJUČIVANJE

Cilj časa

- **Upoznati oblike neposrednog deduktivnog zaključivanja.**
- **Kritičko mišljenje: Naučiti da prepoznamo i valjano koristimo ove oblike u svakodnevnom životu.**

***NEPOSREDNO* zaključivanje**

- **Neposredno zaključivanje je takav oblik zaključivanja ...**
- **u kome se konkluzija izvodi iz samo jednog drugog suda (premise).**
- **Zaključak se, dakle, sastoji iz samo dva suda: jedne premise i konkluzije.**

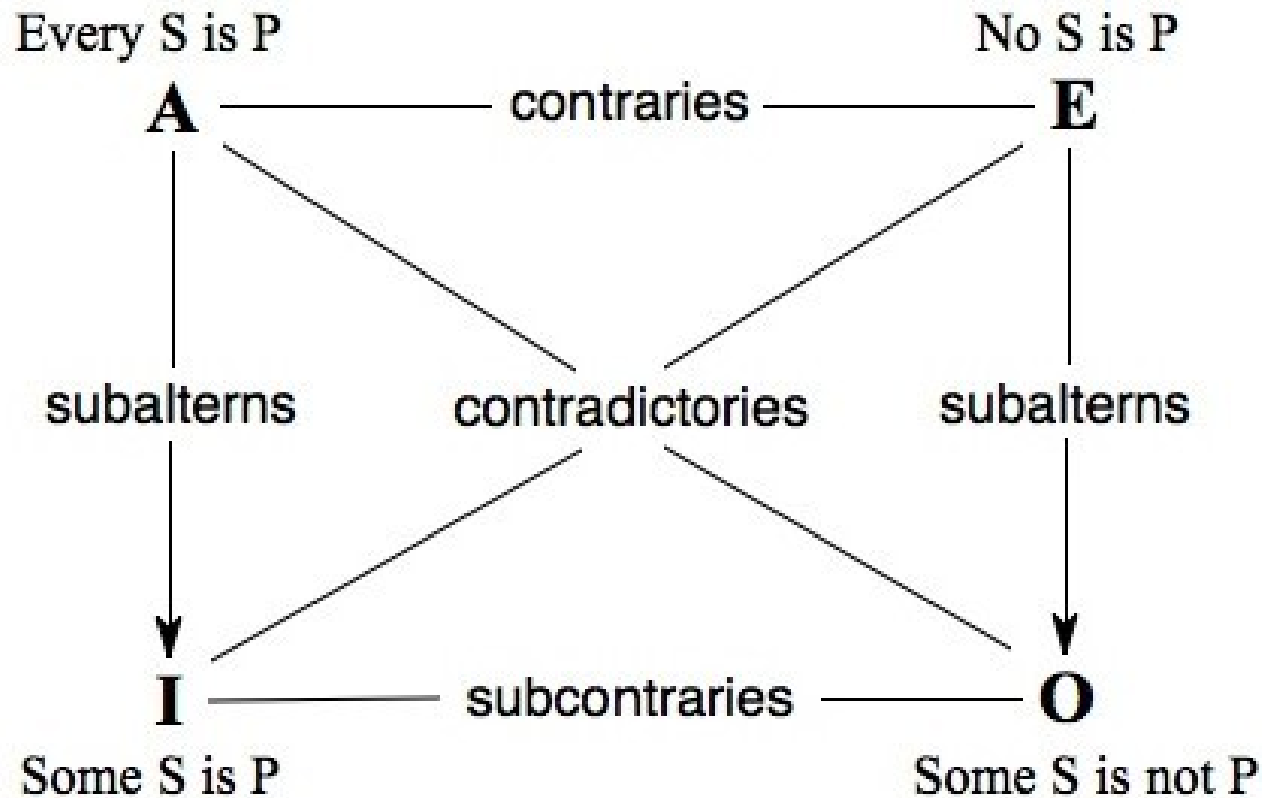
Neposredno *DEDUKTIVNO* zaključivanje

- Deduktivno zaključivanje je ono zaključivanje u kome konkluzija...
- logički nužno slijedi iz premisa, drugim riječima,...
- nije moguće da iz istinitih premisa valjanim zaključivanjem dobijemo neistinitu konkluziju.

VRSTE NEPOSREDNOG DEDUKTIVNOG ZAKLJUČIVANJA

- **Zaključivanje po logičkom kvadratu**
- **Zaključivanje po konverziji**
- **Zaključivanje po ekvipolenciji**
- **Zaključivanje po kontrapoziciji**

Zaključivanje po logičkom kvadratu

Dobra vijest

- **Zaključivanje po ekvipolenciji (ili obverziji) nećemo obradivati.**
- **Niti zaključivanje po kontrapoziciji...**

- *Preostaje...*

Zaključivanje po konverziji

Primjer

Nijedan čovjek nije anđeo.

Nijedan anđeo nije čovjek.

• Forma:

čovjek - S

anđeo - P

Nijedan S nije P

Nijedan P nije S

Šta uočavamo?

- i premisa i konkluzija sadrže iste pojmove
- predikat premise postaje subjekat konkluzije
- subjekat premise postaje predikat konkluzije

Da li se premisa i konkluzija razlikuju po kvalitetu i kvantitetu?

Pogledajmo drugi primjer...

Neke žene su pisci.

Neki pisci su žene.

- Forma:

žene - S

pisci - P

Neki S su P

Neki P su S

Primjer treći...

Svi psi su životinje.

Neke životinje su psi.

- Forma:

psi - S

životinje - P

Svi S su P

Neki P su S

Primjer četvrti...

Neke životinje nisu psi.

Pravila, Pravila...

Svi **S** su **P** :: Neki **P** su **S**

Nijedan **S** nije **P** :: Nijedan **P** nije **S**

Neki **S** su **P** :: Neki **P** su **S**

Neki **S** nisu **P** :: ???

||i...

S a P :: P i S (nečista konverzija)

S e P :: P e S (čista konverzija)

S i P :: P i S (čista konverzija)

S o P :: (nije moguća)

Pravilo za kvalitet i kvantitet

- **premisa i konkluzija se ne razlikuju po kvalitetu**
- **kod konverzije univerzalno-afirmativnog suda mijenja se kvantitet konkluzije.**

pitanja?

